

Dokumentert sikkerhetskontroll av Mobilt Betongpumpeutstyr og Båndbiler

Utgave 3.2

02.09.2013

Betongpumpe
([0.4.1](#))

Kombipumpe
([0.4.2](#))

Båndbil
([0.4.3](#))

Standarden er fastsatt av FABEKO's pumpegruppe.
FABEKO er faglig ansvarlig for standarden og dens innhold.

0 Innledning

0.1 Hensikt

Denne bransjestandard beskriver FABEKO's godkjenningsordning for sikkerhetskontroll av mobilt betongpumpeutstyr og båndbiler.

Dokumentert sikkerhetskontroll under denne kontrollordning tar sikte på å bidra til å høyne sikkerhetsnivået og seriositeten i bransjen, og å være et ekstra kvalitetsstempel på de biler/maskiner og virksomheter som deltar i ordningen.

FABEKO's pumpegruppe mener at betongpumper og båndbiler er farlige arbeidsmaskiner som burde vært underlagt krav om sakkyndig kontroll. På grunn av at så ikke er tilfelle, har bransjen selv utarbeidet denne kontrollordningen som er ment å ligge på samme nivå som reglene om sakkyndig kontroll.

0.2 Henvisning til lovverk

Dokumentert sikkerhetskontroll av arbeidsutstyr har sitt grunnlag i:

- Forskrift om organisering ledelse og medvirkning ([FOR-1355](#))([AT best.nr. 701](#))
- Forskrift om utførelse av arbeid ([FOR-1357](#))([AT best.nr. 703](#)).

0.2.1 **Regelmessig kontroll og vedlikehold**

Arbeidsutstyr som er i bruk, skal underlegges regelmessig kontroll og vedlikehold slik at det er samsvar med bestemmelsene i [Forskrift om utførelse av arbeid §10-5 første ledd](#). Se også [Forskrift om organisering ledelse og medvirkning §10-4](#).

0.2.2 **Maskinforordningens vedlegg I gjelder**

Det skal kun brukes arbeidsutstyr som er i samsvar med forskriftskravene til det aktuelle arbeidsutstyret, og de tekniske kravene i [Forskrift om maskiner vedlegg I](#), ref. krav i [Forskrift om utførelse av arbeid §10-5](#).

0.2.3 **Periodisk kontroll**

Arbeidsgiveren skal sørge for periodisk kontroll dersom arbeidsutstyr og anlegg utsettes for påvirkninger som forårsaker forringelse som kan føre til farlige situasjoner, i samsvar med [Forskrift om utførelse av arbeid §12-3](#).

0.2.4 **Dokumentasjon av kontroll**

Det skal tydelig fremgå hva som er kontrollert og hvem som har utført kontrollen. Når arbeidsutstyret brukes utenfor virksomheten, skal dokumentasjon for den siste kontrollen medfølge. Se [Forskrift om utførelse av arbeid §12-8](#).

0.3 Normative referanser

0.3.1 **[NS-EN ISO/IEC 17020:2004](#)**

Generell krav til ulike typer organer som utfører inspeksjoner. (Standarden benyttes som krav til kontrollvirksomhet.)

0.3.2 **[Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning](#)**

[FOR 2011-12-06-1355](#) ([AT best.nr. 701](#))

0.3.3 **[Forskrift om utførelse av arbeid](#)**

[FOR 2011-12-06-1357](#) ([AT best.nr. 703](#)).

0.3.4 **[Forskrift om maskiner](#)**

[FOR 2009-05-20- 544](#) ([AT best.nr. 522](#)).

- 0.3.5 **Normer for kontrollomfang** (versjon 2.4 av 28.01.2013 eller nyere.)
Normer utarbeidet av "Arbeidstilsynets fagforum for farlig arbeidsutstyr" som angir kontrolltyper og omfang av kontroll.
(Normen er utarbeidet for sakkyndig kontroll og benyttes under denne kontrollordning så langt det passer.)

0.4 Definisjoner

- 0.4.1 **Betongpumpe** (mobilt betongpumpeutstyr)
Betongpumpe montert på lastebilchassi.
- 0.4.2 **Kombipumpe** (mobilt betongpumpeutstyr)
Betongtrommel og betongpumpe montert på samme lastebilchassi.
- 0.4.3 **Båndbil**
Betongtrommel og transportbånd montert på samme lastebilchassi.
- 0.4.4 **Godkjenningnemnd**
Nemnd som er etablert av FABEKO for å godkjenne og følge opp kontrollvirksomheter.
Se [pkt. 1.](#)
- 0.4.5 **Dokumentert sikkerhetskontroll**
Dokumentert sikkerhetskontroll i samsvar med krav i denne bransjestandard, forankret i forskrifter som nevnt i henvisning til lovverk ovenfor. Se [pkt. 0.2.](#)
- 0.4.6 **Kontrollvirksomhet**
Virksomhet som er godkjent av godkjenningnemnden for utførelse og dokumentasjon av dokumentert sikkerhetskontroll i samsvar med denne bransjestandard. Se [pkt. 2.](#)
- 0.4.7 **Faglig leder**
Kvalifisert person som er ansatt som leder av kontrollvirksomheten. (Se [pkt. 2.2.1](#))
- 0.4.8 **Kontrollør**
Person som er ansatt i kontrollvirksomhet og har bemyndigelse fra denne til å utføre og dokumentere sikkerhetskontroll. Kontrolløren skal være godkjent av godkjenningnemnden. (Se [pkt. 2.2.2](#))
- 0.4.9 **Kontrolloblat**
Klistremerke utarbeidet av Godkjenningnemnden for plassering på arbeidsutstyr. Se [pkt. 2.3.6.](#)
- 0.4.10 **Kontroll typer**
Som beskrevet i «Normer for kontrollomfang».
- **Førstegangskontroll (FK)**
Utføres av leverandør og er ikke omfattet av denne kontrollordning.
 - **Monteringskontroll (MK)**
Det er ikke krav til monteringskontroll av denne type maskiner.
 - **Periodisk kontroll (PK)**
Utføres som beskrevet i "Tidspunkt for kontroll nedenfor."
 - **Spesialkontroll (SK)**
Utføres etter spesiell hendelse som kan innvirke på sikkerheten (f.eks. etter betydelig overbelastning, om bygging, større reparasjoner, eller andre hendelser som kan ha innvirket på maskinens sikkerhet).

1 Godkjenningnemnd

1.1 Etablering av godkjenningnemnd

Styret i FABEKO's pumpegruppe (heretter kalt FABEKO) etablerer godkjenningnemnden.

1.2 Tilsyn med godkjenningnemnden

Godkjenningnemnden plikter ved revisjon å gi FABEKO innsyn i alle forhold vedrørende godkjenningsordningen.

1.3 Rapportering

Godkjenningnemnden skal i løpet av første kvartal, og ellers når FABEKO ber om det, sende rapport til FABEKO om forrige års virksomhet, herunder status og resultater som er oppnådd.

2 Kontrollvirksomhet

2.1 Krav til kontrollvirksomhet

Kontrollvirksomheten skal tilfredsstillere krav gitt i NS-EN ISO/IEC 17020:2004 og drives etter prosedyrer dokumentert i et standardisert kvalitetssystem godkjent av FABEKO.

2.2 Kontrollpersonell

Kontrollpersonellet skal være ansatt i virksomheten og være godkjent av godkjenningnemnden (se [pkt. 3.4](#)).

2.2.1 *Faglig leder*

Kontrollvirksomheten skal ha en faglig leder, som er ansvarlig for all kontrollvirksomhet og er knyttet opp mot Godkjenningbeviset. Han skal føre løpende tilsyn med kontrollørene og gi den opplæring som er nødvendig.

Faglig leder skal tilfredsstillere minst ett av følgende kompetansekrav:

- a) Utdanning innen et relevant fagområde (teknisk høyskole, ingeniørhøgskole, teknisk fagskole eller fagbrev) og minst 3 års erfaring med relevant arbeidsutstyr.
- b) Lang praksis (min. 6 år) i vedlikehold eller reparasjon av relevant arbeidsutstyr, samt min. 12 mnd. dokumentert praksis i kontroll av slikt utstyr.
- c) Annen spesiell kvalifiserende utdanning og praksis kan vurderes og godkjennes av godkjenningnemnden.

2.2.2 *Kontrollør*

Kontrollvirksomheten skal ha kontrollør(er) som utfører og dokumenterer kontroll av arbeidsutstyr (faglig leder kan også være kontrollør).

Kontrollør skal tilfredsstillere minst ett av følgende kompetansekrav:

- a) Fagbrev innen relevant fagområde (f.eks. industrimekaniker, landbruksmekaniker, anleggsmaskinreparatør, karosserimaker, reparatør på tunge kjøretøy) og ha minst 12 mnd. dokumentert praksis på relevant arbeidsutstyr.
- b) Lang verkstedpraksis (min. 5 år) hvorav minst 12 mnd. på relevant arbeidsutstyr.
- c) Annen spesiell kvalifiserende utdanning og praksis kan vurderes og godkjennes av godkjenningnemnden.

2.3 Gjennomføring av dokumentert sikkerhetskontroll

2.3.1 *Typer sikkerhetskontroll*

Se 0.4.10.

2.3.2 *Tidspunkt for kontroll:*

- hver 12. måned,
- når arbeidsutstyret ikke har vært i bruk de siste 6 måneder og det kan medføre fare for liv og helse når det skal tas i bruk igjen,
- når det på grunn av miljøet arbeidsutstyret er plassert i, er påkrevd med hyppigere kontroll,
- når arbeidsutstyret har vært utsatt for betydelig overbelastning, og
- etter større reparasjoner eller ombygginger.

Kontrolløren angir tidspunkt for neste kontroll på kontrollrapporten.

2.3.3 *Kontrollen skal særlig omfatte:*

1. kontroll av de deler av arbeidsutstyret som har betydning for sikkerheten og arbeidsmiljøet og som vil være utsatt for slitasje, sprekker, skader, korrosjon og lignende
2. funksjonskontroll
3. kontroll av verneinnretninger
4. kontroll av at de instruksjoner for bruk, drift og vedlikehold som er av betydning for sikkerheten, er til stede.

2.3.4 *Dokumentasjon av kontroll*

Kontroll skal dokumenteres ved FABEKO's kontrollrapport og kontrolloblat. Eier av utstyr, eller dennes representant, skal kvittere for mottak av kontrollrapport etter utført kontroll.

Kontrollvirksomheten skal oppbevare kopi av kontrollrapport i minst 10 år etter utført kontroll og skal fremlegge denne på forespørsel fra myndigheter, godkjenningnemnd og/eller utstyrets eier.

2.3.5 *Etterkontroll*

Når utstyr er reparert etter at det er gitt bruksforbud, skal utbedringene kontrolleres før det utstedes brukstillatelse.

2.3.6 *Påføring av kontrolloblat*

Kontrolloblat festes til arbeidsutstyret etter at det utstedt brukstillatelse.

2.4 Rapportering

Kontrollvirksomheten skal i løpet av januar måned sende rapport på fastsatt skjema til godkjenningnemnden om forrige års virksomhet.

Kontrollvirksomheten skal også straks melde fra til godkjenningnemnden om endringer i virksomhet og personellsituasjon (faglig leder og/eller kontrollør) som omfattes av krav i denne bransjestandard.

2.5 Klassifisering

Godkjenning som kontrollvirksomhet gis i tre klasser:

0.4.1 Betongpumpe

0.4.2 Kombipumpe

0.4.3 Båndbil

3 Godkjenningsprosess

3.1 Søknad om godkjenning

Søknad om godkjenning som kontrollvirksomhet sendes godkjenningsnemnden på fastsatt skjema som fås hos FABEKO.

Før godkjenningsprosessen settes i gang skal det inngås kontrakt med godkjenningsnemnden. *Ved undertegning av kontrakten aksepterer søkeren å underlegge seg krav i denne bransjestandard.*

3.2 Kvalitetssystem

Kvalitetssystem bestilles på fastsatt skjema fra godkjent leverandør. Systemet gjennomgås i søkerens virksomhet og ønsker om lokale tilpasninger noteres.

3.3 Implementering

Utgått.

3.4 Godkjenning av personell

Faglig leder og kontrollører skal bestå teoretisk og praktisk prøve hos godkjenningsnemnden. Prøvene avlegges i forbindelse med implementeringsseminar eller etter nærmere avtale med godkjenningsnemnden.

Kontrollvirksomheten skal utstede bemyndigelse av kontrollpersonell som gir fullmakt til å gjennomføre kontroll og undertegne kontrollrapporter.

3.5 Avvik

Avvik utstedt av godkjenningsnemnden må være lukket før godkjenningsbevis utstedes første gang. Overskrides frister kan ny revisjon være nødvendig før godkjenningsbevis utstedes.

3.6 Klage

Avgjørelser fattet av godkjenningsnemnden kan påklages skriftlig.

Godkjenningsnemnden skal besvare klagen skriftlig innen 3 uker etter mottatt klage.

3.7 Anke på svar på klage

Avgjørelse på klage fattet av godkjenningsnemnden kan ankes inn for godkjenningsnemndens ankenemnd (FABEKO - Pumpegruppens styre).

3.8 Godkjenningsbevis

Kontrollvirksomhet skal ha godkjenningsbevis utstedt av godkjenningsnemnden og være oppført i FABEKO's liste over kontrollvirksomheter. Listen publiseres på FABEKO's nettsider.

Godkjenningsbeviset utstedes for en periode på 4 år. Ved regodkjenning gjennomføres godkjenningsprosessen på nytt.

4 Vedlikehold av godkjenning

4.1 Periodisk oppfølging

Godkjenningsnemnden følger opp kontrollvirksomhet minst en gang pr. år.

Oppfølging kan skje ved revisjonsbesøk i kontrollvirksomheten, ved oppfølgingsseminar eller ved innsending av den dokumentasjon godkjenningsnemnden ber om.

4.2 Avvik

Avvik som utstedes av godkjenningsnemnden skal lukkes innen angitt frist.

4.3 Suspensjon av godkjenning

Når det foreligger klage i forbindelse med misbruk av godkjenning, kan Pumpegruppens styre suspendere godkjenningen i den tiden klagebehandlingen foregår.

Klagebehandling i Pumpegruppens styre fører til en av følgende konklusjoner:

- Klage tas ikke til følge og eventuell suspensjon oppheves.
- Klage tas følge og sendes videre til Godkjenningsnemnden for vurdering av tilbaketrekking (se pkt. 4.4).

4.4 Tilbaketrekking av godkjenning

Tilbaketrekking av godkjenning skjer når:

- Vilkår for godkjenning i samsvar med denne bransjestandard ikke lenger foreligger.
- Det er gjort grove brudd på krav som omfattes av denne bransjestandard.
- Frist for lukking av avvik ikke er overholdt.
- Det til tross for skriftlig advarsel fra godkjenningsnemnden fortsatt utføres kontrollarbeid som ikke holder de forventede kvalitetskrav.
- Økonomiske forpliktelser overfor FABEKO ikke er innfridd.

Tilbaketrekking kan etter godkjenningsnemndens vurdering skje med umiddelbar virkning eller varsles med en frist. Godkjenningsnemnden varsler FABEKO ved slik tilbaketrekking.

Kontrollvirksomheten plikter ved tilbaketrekking straks å sende godkjenningsdokumenter til godkjenningsnemnden, samt å stanse all virksomhet og informasjon til markedet som kan kobles til denne godkjenning.

Avgjørelse om tilbaketrekking kan påklages etter regler angitt i pkt. 3.6

5 Kostnader

Alle kostnader ved godkjenningsprosess og oppfølging av godkjenning bæres av søker-/kontrollvirksomheten.

Kostnader ved klagenemndens behandling av anker hvor søker-/kontrollvirksomhet får medhold bæres av FABEKO.